
LIST ŘÍMANŮM

Příručka pro studenta / 1. lekce Úvod

Komentář k Listu Římanům

List Římanům už 2000 let ovlivňuje životy těch, kteří ho se vši vážností studovali. Dopis apoštola Pavla společenství křesťanů v Římě byl katalyzátorem, který urychlil reformu a obnovu církve v prvním století po Kristu. Otevřeně a srozumitelně se v něm píše o všeobecné potřebě spasení a o jejím naplnění, obsahuje též učení o marnosti vlastního lidského úsilí vést vítězný život a o tom, že to umožňuje nadpřirozená Boží moc.

Po letech velkých duchovních zápasů měl jeden mladý profesor v Miláně pocit, že mu Bůh přikazuje, aby otevřel Bibli. Uposlechl a četl text z Listu Římanům 13,13-14. Uvěřil v Ježíše Krista jako toho, kdo odpouští hříchy, a stal se jednou z nejvýznamnějších osobností křesťanství – byl to svatý Augustin. O více než tisíc let později trpěl Martin Luther vědomím, že se na něho Bůh kvůli jeho hříchům hněvá. Díky studiu tohoto listu uviděl, že spasení dostáváme z milosti pouze na základě víry (1,17; 3,24); to způsobilo revoluční obrat v jeho životě a odstartovalo jednu z reform, jejímž výsledkem byl vznik protestantské větve církve. List Římanům má dlouhodobě „živý a mocný“ (Žd 4,12) vliv na křesťanství.

List Římanům obsahuje nejsystematičtěji utříděné Pavlovy myšlenky týkající se *spasení* – spravedlnosti jako Božího daru, který přijímáme pouhou vírou. Dopis se dá rozdělit na dvě části: věroučnou (kapitoly 1 – 8) a praktickou, aplikační část (kapitoly 12 – 16). V kapitolách 9 – 11 se autor podrobně zabývá tím, jaké místo zaujímá Izrael v dějinách spasení.

Apoštol Pavel prohlašuje, že spasení je Boží moc ke spasení pro každého, kdo věří (1,16-17), a že všichni toto spasení potřebují: pohané porušují zákon svědomí a Židé nedodrží dokonale Mojžíšův zákon (1,18 – 3,20). Potom se opět vrací k tématu spasení – jsme ospravedlňováni na základě toho, že uznáme svou vinu a vírou přijmeme Boží milost díky spasitelnému dílu Ježíše Krista (3,21-31). Důsledkem je pokoj s Bohem (5,1-11). Poté se Pavel zabývá problémem hříchu v životě křesťana. Někteří z těch, co se připojili k rané církvi, dospěli k přesvědčení, že když jsme spaseni z milosti – ne na základě skutků – můžeme si dělat, co chceme. Apoštol naopak tvrdí, že milost nás nemá vést k hříchu, ale k jednotě s Kristem (6,1-14). Kristus nás vysvobodil z otroctví hříchu, takže se můžeme stát otroky spravedlnosti (6,15 – 7,6). Dochází-li k ospravedlnění prostřednictvím víry, jakou roli potom hraje Zákon? Pavel tvrdí, že jednou z jeho primárních funkcí je vynést na světlo náš hřích a usvědčit nás z něho, abychom dospěli k přesvědčení, že potřebujeme Spasitele (7,7-25). Apoštol uzavírá tuto první část tématem věčné Boží lásky, o níž píše v kapitole 8.

Kapitoly 9 – 11 se soustřeďují na dvě otázky, které v rané církvi způsobovaly zmatek: (1) Proč se evangelium tak obtížně prosazuje mezi Židy, pro něž bylo původně určeno, kdežto mezi bezbožnými pohany paradoxně slaví takové úspěchy? Apoštol Pavel je přesvědčen, že Pán Bůh nedělá chyby a že díky jeho prozíravosti Izrael bude spasen (11,26). (2) Jestliže Židé i pohané teď musí k Bohu přicházet na stejné bázi – Kristovy oběti – a jsou součástí téhož těla, co se sliby, které Hospodin dal Izraeli? Splní je? Tyto kapitoly odpovídají na obě tyto otázky kladně.

Kapitoly 12 – 16 jsou praktické. Na poznání Boží lásky v Ježíši existuje pouze jedna správná odezva – dát svůj život jako živou oběť Bohu (12,1-2). Církvi jsou dány duchovní dary, aby se věřící vzájemně povzbuzovali, a tak rostli ve víře. Apoštol Pavel také píše o tom, jak by měl křesťan jednat (12,9-21), jaké postoje by měl zaujímat (13,1-10), o druhém příchodu Ježíše Krista (13,11-14), o posuzování druhých (14,1-12) a o vyučování druhých (14,13 – 15,13). V závěru epištoly se čtenářům svěřuje se svou zamýšlenou cestou do Španělska (15,14-33) a připojuje osobní pozdravy (16,1-27).

V Listu Římanům 15,22-32 mluví apoštol Pavel o psaní tohoto dopisu, který vznikl v době, kdy dokončil svou třetí misijní cestu – tentokrát do Malé Asie a Řecka (zhruba v letech 54 – 58 po Kr.). Psal sboru, který nezaložil ani nenavštívil. V době Ježíšova narození žilo v Římě asi 50 000 Židů. Je možné, že jádro sboru se vytvořilo poté, co se do Říma vrátili Židé po svém obrácení o letnicích (Sk 2,10). Když Klaudius r. 49 nebo

50 vykázal Židy z města, zůstali ve sboru pouze křesťané z řad pohanů. Po Klaudiově smrti r. 54 byl tento výnos zrušen a následný návrat židovských křesťanů do Říma určitě ve sboru vyžadoval jisté nové úpravy. Z kapitol 9 – 11 a 14 – 15 je zřejmé, že když jim o rok či dva později apoštol posílal dopis, psal ho sboru, který se skládal jak z Židů, tak pohanů. Pavel říká, že touží adresáty dopisu spatřit, aby se s nimi sdílel o některý duchovní dar, a tak je posílil (11,1). Určitě věděl, že možná nikdy neuvidí Řím (viz Sk 20,3; 20,25; 21,11; Ř 15,31). Apoštol tedy mohl napsat tento dopis Římanům jako svou poslední vůli a závět.

Uvažujte: To, koho si Bůh vybírá za své služebníky, nás mnohdy překvapí. Určitě žádný z apoštolů si nepředstavoval, že by si Bůh povolal úhlavního nepřítele církve za svého nejpřednějšího apoštola. My se však nesmíme snažit myslet místo Pána Boha. Tak jako zaskočil ranou církev tím, že si vyvolil Pavla, může překvapit náš sbor vedoucími, které bychom si nevybrali. Boží milost má moc změnit život. On nás vidí takové, jací bychom mohli být, protože zná náš potenciál. To by nás mělo odradit od odsuzování, když se díváme na druhé, a povzbudit k sebezpřijetí, když se díváme sami na sebe.

~~~~~

Hlavním tématem Listu Římanům je Boží moc ke spasení. Řím chápal, co je to moc. Když tato epištola vznikala, Řím představoval nejvyšší vládnoucí moc. Apoštol Pavel tvrdí, že evangelium je moc – ne ta státní, ale Boží. Jedině tato moc je ke spasení pro „každého, kdo věří“ (1,16). Židé i pohané objevili v evangeliu, jak získat přístup k Bohu: ne na základě skutků, ale díky milosti – Boží milosti, která je udělena všem, kdo ji vírou přijmou. Je-li tato spasitelná moc „dosažitelná“ pro všechny prostřednictvím milosti, pak stejně tak platí, že všichni tuto milost *potřebují*. Proto Pavel píše: „... všichni zhřešili a jsou daleko od Boží slávy“ (3,23).

Dobrá zpráva, Evangelium je, že nám Bůh prokazuje svou obrovskou lásku i tehdy, když vězíme v hříchu a patříme k Božím nepřátelům (5,1-2.6-8). Dal jí najevo tím, že kvůli nám zemřel na kříži jeho Syn. Tento spravedlivý zemřel místo nespravedlivých. Tento bezhříšný vzal na sebe trest, který jsme si zasloužili my, a přenesl na nás svou bezhříšnost. Jsme očištěni – ne díky tomu, že jsme se polepšili, ale že nás Bůh vzal na milost uprostřed naší hříšnosti a vzpoury (5:8-10). Boží plán záchrany je překvapivý, protože spasení je tak nezasloužené. Bůh se s námi skutečně setkává tam, kde jsme, ale nenechává nás tam. Chce, abychom se proměnili do podoby jeho Syna – Ježíše Krista (8,29-30). Pavel nabádá Římany, aby nemařili skvělý Boží plán, který pro ně Bůh má, tím, že budou lpět na své staré lidské nátuře, ale aby mu dovolili rozvinout potenciál, který do nich vložil. Tento potenciál se realizuje ve svobodě – od hříchu, odsouzení a smrti. To je možné díky moci Ducha svatého, který v nich přebývá (8,10-11). Touto mocí nás Bůh nezachraňuje pouze před námi samotnými, ale také *pro sebe*. Je to oživující moc. Když nás ovládne, žijeme v pokoji s Bohem (5,10), přijímáme sami sebe (8,1) a milujeme druhé (13,8).

Osobní shrnutí: List Římanům byl poslán do sboru v hlavním městě mocné Římské říše, která si podrobila velkou část tehdy známého světa. Koho by napadlo, že se tak rychle rozpadne? Koloseum, kde křesťany předhazovali lvům, se octlo v rozvalinách; víra tehdejších mučedníků rozkvetla. Evangelium dobylo území, která se římské armádě nikdy nepodařilo obsadit. Evangelium je určeno k tomu, aby proniklo hluboko do nepřátelského území – geograficky i osobně. Nesmíme se však dívat na svět jako na úhlavního nepřítele. Jedná se přece o svět, který Bůh miloval a kvůli němuž zemřel Kristus (J 3,16). Ježíš se za svět modlil a poslal do něho své učedníky (J 17,15-18). Jsme-li nositeli evangelia jako apoštol Pavel, potom se nacházíme v bitvě. Nebojujeme ale pozemskými zbraněmi. Římská říše dobývala nová území násilím. Ježíš Kristus, který má větší moc než kterékoli impérium tady na zemi, dobývá láskou. Jeho učedníci, v nichž přebývá a které proměňuje ta největší moc ve vesmíru, vítězí jako služebníci.

OTÁZKY K OSOBNÍMU STUDIU

OTÁZKY KE KOMENTÁŘI: Úvod

1. Na co se nejvíce těšíš ve chvíli, kdy se pouštíš do tohoto studia?

OTÁZKY K 2. LEKCI: Apoštol Pavel: jeho osobnost a poselství – Ř 1,1-17

Než se pustíš do vypracovávání odpovědí na otázky, modli se o vedení a správný pohled. Přečti Ř 1,1-17 najednou i s uvedenými poznámkami. Nezapomeň psát odkazy na Písmo, aby bylo vidět, odkud čerpáš své odpovědi. Otázky označené hvězdičkou jsou určeny k hlubšímu přemýšlení.

Pavlův pozdrav – Ř 1,1-4

2. a) Které tři věci říká autor o sobě?

b) Které z nich by mohly popisovat věřící dnešní doby? Vysvětli.
3. Kdo představuje ústřední bod „Božího evangelia“?
4. a) Jaká fakta uvádí apoštol Pavel, aby dokázal, že Ježíš je Boží Syn?

b) Co u osoby Ježíše Krista zdůrazňuje?

Pavlův pozdrav (pokračování) – Ř 1,5-7

5. Co se z těchto veršů dozvídáme o účelu Pavlovy služby?
6. Jak apoštol Pavel popisuje adresáty tohoto dopisu?
7. a) Co si většina lidí myslí, když slyší slovo *svatý*?

*b) Co podle tebe apoštol Pavel chtěl vyjádřit, když o Římanech mluvil jako o „*svatých*“?
(Viz 1 K 1,2 a Ef 1,1.)

c) Jaký máš pocit z toho, že Bůh vidí všechny věřící (včetně tebe!) jako svaté?

Pavlovo povzbuzení – Ř 1,8-13

8. a) Čeho si apoštol Pavel na věřících v Římě váží?

b) Kde všude měli takovou pověst?
9. Proč apoštol Pavel toužil navštívit církev v Římě?
10. a) Co podle tebe naznačuje v. 12 o potřebách těch, kdo slouží?

b) Jakými konkrétními způsoby můžeme povzbuzovat 1. ty, kdo nám slouží?

2. jiné věřící?

Pavlova služba – Ř 1,14-15

11. Jakou povinnost měl apoštol Pavel na mysli v těchto verších? (Viz též v. 9.)
12. Někdy reagujeme na povinnosti a úkoly negativně. Jaký byl Pavlův postoj k této povinnosti?
- *13. V Ř 13,8 mluví apoštol Pavel o další povinnosti. Myslíš, že je mezi těmito dvěma povinnostmi nějaká souvislost? Vysvětli.

Moc evangelia – Ř 1,16-17

14.
  - a) Proč se apoštol Pavel nestydí za evangelium?
  - b) Zamysli se nad Pavlovým výrokem ve v. 16 na základě svých znalostí o tomto historickém období. Proč by se asi mohlo mocné evangelium Římanům zamlouvat?
  - c) Proč by potom mohl být nějaký křesťan v Římě zdrženlivý v proklamování své víry v Krista?
  - *d) Co by mohlo zastrašovat věřící v dnešní době a způsobovat, že se „*stydíme za evangelium*“ a zdráháme se mluvit o své víře?
15. Jakými způsoby, které jsou nečekané a odlišné od světské moci, se projevuje Boží moc? Vycházej z následujících pasáží:
  - a) 1 K 1,20-29
  - b) 2 K 12,7-10
  - c) Fp 2,6-11
16.
  - a) Komu se nabízí dar spasení?
  - b) Co musí člověk udělat, aby mohl dar spasení přijmout? (Viz J 1,12; 3,16-18.)

Osobní úvaha: Přemýšlej o svém životě ve světle tohoto studia. Spoléháš na Ježíše Krista a jeho spravedlnost, nebo sám na sebe a své vlastní výkony, aby ses stal pro Boha přijatelným?